

Inleiding bij boekpresentatie

Het was voor mij een eer en een genoegen om dit boek samen te stellen. Ik ben blij dat ik de kans kreeg om iets van te laten zien van het vele waardevolle dat Kerk en Vrede in die 100 jaar publiceerde. Het boek bevat enkele nieuwe teksten van verschillende auteurs, en maakt verder vooral gebruik van artikelen uit ons blad die ik aan elkaar geschreven heb.

Kerk en Vrede heeft 100 jaar lang een duidelijke boodschap gebracht en zich daarbij ook steeds moeten verweren tegen politieke mythes en theologische onzin. Hardnekkige mythes en onzin. De boeken 'De Zondeval van het Christendom' van Heering uit 1928 en '52 vragen over oorlog en vrede' van Krijn Strijd zou je met een paar actualiseringen zó weer uit kunnen geven. Een aantal van die mythes en onzin stond onlangs ook weer in een ingezonden stuk in *Trouw*: dat Chamberlain en München 1938 iets met pacifisme te maken zouden hebben, dat pacifisten zouden beweren dat er geen vijanden zijn, en dat het feit dat Jezus in de tempel een zweep gebruikte en dat Petrus een zwaard droeg ons verzet tegen de moderne bewapening onderuit zou halen. Het is historische, politieke, theologische onzin, maar duikt steeds weer op. En er zijn altijd weer mensen die erin geloven of willen geloven. Ook kranten helaas: bij interviews die verschillenden van ons de laatste tijd hadden, merk je dat in de selectie van wat je zei een beeld van pacifisme wordt gecreëerd dat de werkelijkheid maar ten dele dekt. Vooral onze politieke analyses vallen er dan uit. Helaas helpt het niet om dan maar zelf stukken te schrijven, want die worden zelden geplaatst. Dat is de barre werkelijkheid van dit moment.

Daarom was voor mij bij het samenstellen van het boek vooral de leidraad: wat is van dat gedachtegoed van 100 jaar in de huidige situatie in de wereld relevant? Die situatie maakt ook, dat sommige teksten uit het verleden opeens heel actueel zijn. Ik kwam bijvoorbeeld weer erg onder de indruk van hoe scherpzinnig dominee Krijn Strijd, onze eerste studiesecretaris, de politieke ontwikkelingen analyseerde. En hoe diep Hannes de Graaf, lange tijd voorzitter van Kerk en Vrede en hoogleraar ethiek, peilde wat geweld is en wat het met mensen doet, niet alleen met slachtoffers, maar ook met daders. Dat Israël in het westen vooral bewondering en fascinatie teweegbracht toen het duizenden mannen, vrouwen en kinderen met één druk op de knop doodde en verminkte laat het zien: het gebruik van geweld verminkt het morele besef van de gebruikers ervan.

Er zullen mensen zijn die zeggen dat het boek te dik is. Ik dacht toen ik bezig was: het moet nog veel dikker! Niemand is verplicht het in één ruk van kaft tot kaft uit te lezen. Beter niet zelfs. Er staan zoveel teksten in die het verdienen om een poosje bij stil te staan.

Daarom wil ik besluiten met de woorden waarmee ik de inleiding afsloot:

Ik hoop dat de lezers van dit boek, even veel als ik bij het werken eraan, erdoor geboeid, gesticht, gestimuleerd en, af en toe, geamuseerd worden. En dankbaarheid voelen voor de inzet, de intelligentie, de durf en het geloof van de generaties pacifisten die ons voorgingen.